GŁOS URZĘDNICZY

Prenumerata: rocznie 2 K 40 h., półrocznie 1 korona 20 halerzy. Numer poszczególny 20 halerzy.
Inseraty według umowy.
Agentów nie wysyłamy.

ORGAN
„ZWIĄZKU EKONOMICZNEGO" URZĘDNIKÓW, PROFESORÓW i NAUCZYCIELI
W KRAKOWIE.
Numer zwyczajny wychodzi każdego miesiąca w Krakowie.

Redakcya i Administracya w lokalu „Związku ekonomicznego" ulica Szewska L. 21. *od godziny 5 do 8 wieczorem.* Prenumeratę i ogłoszenia przyjmuje również *Biuro dzienników* Hopcasa i Salomonowej.

Nr. 10. Kraków, w październiku 1912 r. Rok IV.

Kupujcie wytrwale wszystkie towary
w Spółce spożywczej
Związku ekonom. Urz., Prof. i Naucz. w Krakowie, Podwale 6 (Filia na Salwatorze).

Jadalnia Związku ekonom. urzędn., prof. i naucz. w lokalu Związku (ul. Szewska 21) wydaje obiady t y l k o C z ł o n k o m Związku ekonom. Pora obiadowa od godz. 12 do 3 po poł. Potrawy są smaczne i obfite, przyrządzone wyłącznie na świeżem maśle. Cena obiadu 1·20 Kor.

„Edison" Członkowie Związku ekonomicznego urzędników, profesorów i nauczycieli mogą nabywać bilety wstępu do teatru „Edison" w lokalu Związku, Szewska 21, I. p., ze znacznym opustem.

„Teatr nowości" zniżył członkom Związku ceny biletów (prócz na niedziele i święta) do cen: Fotel I. 3 K, fotel II. 2·20 K, krzesło I. 1·60 K, krzesło II. 1 K (bez 10% podatku gminnego). Bony biletowe wydaje kancelarya Związku w godzinach 6—8 wieczorem.

Wyroby masarskie dla członków Związku po cenach nizkich są w Związkowym sklepie przy placu św. Ducha.

Upraszamy P. T. Członków o spłacenie zaległych wkładek.

Administracya „Głosu urzędniczego" (ul. Szewska l. 21) prosi P. T. Członków Związku o doniesienie drogą pocztową każdorazowej zmiany mieszkania (adresu).

W kancelaryi Związku mogą Członkowie Związku nabyć krawatki różnego rodzaju koszule, kołnierzyki, mankiety i rękawiczki. Świeży transport koszul (po 5 kor) i kołnierzy — (pojedyncze po 34 hal., podwójne po 40 i 42 hal., w godzinach urzędowych (5—8 wieczorem).

Dyrekcya „Spółki Spożywczej" Zw. ekonomicznego U. P. i N. w Krakowie uprasza najuprzejmiej szanownych swoich członków, którzy pobierają towary na kredyt miesięczny, by raczyli przestrzegać ś c i ś l e terminu płatności uchwalonego przez Radę Nadzorczą t. j. do 3 go następnego miesiąca, aby wyrównali rachunek.

W sprawie węgla zwraca się uwagę konsumentów, członków Związku ekonomicznego, że Wydział mimo podwyższenia taryf od przewozu węgla z dniem 15-go maja postanowił nie podwyższać ceny węgla i nadal obowiązywać będzie dawna taryfa, a więc 1 cetnar cłowy będzie kosztował z dostawą i odstawą do piwnicy:

od 1 kwietnia do 31 sierpnia 86 hal.
„ 1 września „ 30 września 87 „
„ 1 paździer. „ 31 marca 88 „

a przy asfaltowanych ulicach o 6 hal. drożej.

Ponieważ jednak węgiel podrożał wszędzie, nawet miejski, przeto **popyt na węgiel Związku, jako znacznie tańszy, jest wielki.** Niechże zatem każdy z członków zawczasu węgiel kupuje w Związku.

Nadto przypominamy i tę okoliczność, że należytość za węgle musi być spłaconą ratami przed końcem marca 1913, wobec czego **wcześniejsze wzięcie węgla** dozwala na **mniejsze raty** miesięczne, późniejsze zamówienie powoduje, że raty muszą być większe.

Zwraca się uwagę P. T. Członkom na znaczne opusty uzyskane dla członków Związku.

Taksy wojskowe.

Od r. 1908 obowiązuje w Austryi bardzo ciężka ustawa o płaceniu taksy wojskowej. Wiadomo, że uwolniono wielką rzeszę agrarną i nie bez słuszności tą zdobyczą chełpili się posłowie ludowi na zgromadzeniach wiejskich, że chłopów uwolnili od taksy wojskowej. Skorzystali przytem i wszyscy ci, co nie płacą podatku osobisto-dochodowego. Ciężar największy i najdotkliwszy spadł na tych, co już ponoszą ciężar daniny osobisto-dochodowej, we znaki zaś daje się najbardziej urzędnikom. Nikt nie zaprzeczy, że każdy, nie pobierający stałej płacy, a zmuszony do płacenia podatku od osobistych dochodów zdoła ukryć — jeśli chce — część jakąś zarobku swojego i choćby od odrobiny tego trybutu się uwolnić. Ale urzędnik wszelakiej kategoryi, co ma pensyjkę od pierwszego do pierwszego wymierzoną i wyliczoną, ten ani pół szeląga skryć przed ewidencyą podatkową nie zdoła, chociażby nie wiem jak pragnął i usiłował. Urzędnicy przeto stosunkowo płacą najwyższe podatki osobisto-dochodowe i również najwyższe taksy wojskowe.

Warto znać sposób wymierzania i obliczania taks wojskowych. Pokazuje się bowiem, że na ich skali nie tylko zwykły śmiertelnik się nie rozumie, ale nawet i skarbowców znajdziesz, co nie znają zasady tego obliczania. I tak powszechnie się twierdzi, iż taksa wojskowa wynosi 60% podatku osobisto-dochodowego w danym roku. Tymczasem tak nie jest, bo jak się z dokładnego przypatrzenia poka-

zuje, że obie te daniny są bardzo bliskie sobie swemi wysokościami, n. p. kto płaci od dochodu 1200 K podatku osobistego 7·20 K, to taksy wojskowej płacić musi 6 K, więc jedynie o 1·20 K mniej.

Porównanie tablic i skal obu wspomnianych danin wykazuje, że dwom klasom podatku osobisto-dochodowego odpowiada jedna klasa taksy wojskowej. Dla uświadomienia rzeszy urzędniczej podajemy zestawienie obydwu tablic:

Dochód od — do	Stopień podatku	Wysokość podatku	Stopień taksy wojskowej	Wysokość taksy
1200 1250	I	7 20	I	6
1250 - 1300	II	8·		
1300 1350	III	8 80	II	7
1350 - 1400	IV	9 60		
1400 - 1500	V	10 80	III	9
1500 1600	VI	12		
1600 1700	VII	13 60	IV	11
1700 1800	VIII	15 20		
1800—1900	IX	16 80	V	13
1900 2000	X	18·40		
2000 2200	XI	20 -	VI	17
2200 - 2400	XII	24 —		
2400 2600	XIII	28·—	VII	23
2600 2800	XIV	32 —		
2800 3000	XV	36·	VIII	29
3000 - 3200	XVI	40 —		
3200 3400	XVII	44 —	IX	35
3400 3600	XVIII	48 -		
3600 - 3800	XIX	54·—	X	43
3800 4000	XX	60		
4000 4400	XXI	68 —	XI	55
4400 - 4800	XXII	78·		
4800—5200	XXIII	88 —	XII	70
5200 - 5600	XXIV	98·		
5600 - 6000	XXV	110 —	XIII	88
6000—6600	XXVI	124 —		
6600 7200	XXVII	142·-	XIV	113
7200 7800	XXVIII	160·-		

Ciężar taksy wojskowej przygniata rodzinę urzędniczą jeszcze dotkliwiej wtedy, gdy syn urzędniczy jest urzędnikiem. Według ostatniej bowiem ustawy opłaca swą niezdolność wojskową syn, ale płaci za niego także i ojciec, płacący tak zwaną taksę rodzicielską. Wynosi ona odpowiednio wedle jego dochodów. Wyobraźmy sobie, że biedny urzędnik stary, mający pensyi n. p. 2500 K, wykształcił zdolnego syna tak, że ten w normalnym czasie zdał egzamina wszechniczne, otrzymał stanowisko wyższe od ojcowego n. p. ma płacy 5000 K, co nie bywa wcale jakąś rzadkością. Wtedy płaci syn podatku osobisto-dochodowego 88 K, taksy wojskowej 70 K, czyli razem 158 K, ojciec zaś jego 28 K i 23 K razem 51 K, obaj tedy w danym roku zapłacą 209 K!

A weźmy, że ojciec urzędnik ma dochodów 4900 K, i syn także 4900, wtedy obaj zapłacą taksy wojskowej po 70 K, razem 140 K, a podatku osobisto-dochodowego po 88 K, razem 176 K i t. p.

Jak się tu wszystko przeciw urzędnikowi zwraca! A gdzież jeszcze te inne podatki nasze, jak stemplowe, od awansów, od wyższych poborów i t. d., czego uniknęli wszyscy nieurzędnicy, w najszerszej u nas mierze agrarnicy. Biedna ta urzędnikierya! Naprawdę biedna!

Otaksowany.

Brak służby.

Dziś prawie każda gospodyni śpiewa tę samą śpiewkę: trudno o służącą — co to kłopotu z tą służącą. Wymagania służby rosną stale, a w mieszkaniu lokatorskiem zwłaszcza urzędniczem coraz trudniej te wymagania zaspokoić. Piękne czasy, kiedy to służąca należała do rodziny, minęły już i wnet znikną w niepamięci czasu. Stosunek chlebodawcy i sługi traci wszelką już serdeczność, staje się coraz bardziej handlowym, kupieckim, a w dzisiejszej biedzie o służbę musi pani domu znieść nie jedno i na niejedno pozwolić, co babkom i prababkom naszym zdałoby się dziwnem i niezrozumiałem.

Mała to dla nas pociecha, że w nieszczęściu mają gospodynie dużo współtowarzyszek. We Francyi ten sam brak służby, co u nas — może nawet większy. Statystyka naliczyła przed 40-tu laty we Francyi 892.000 służby męskiej i 1,314.000 żeńskiej. Po 30 tu latach później liczby odpowiednie spadły do 160.000 i 703.000. Spadek ogromny. Ciekawa byłaby u nas taka statystyka. Na Zachodzie jest rzeczą naturalną, iż wobec małej liczby potrzebowanych, a wielkiej liczby potrzebujących, żądania tych dziewcząt, co nie dały się wprowadzić do fabryk, handlu i pisania maszynowego, rosną i dochodzą niekiedy do niemożliwości.

Angielska służba zorganizowała się nadzwyczaj silnie, gdy chlebodawczynie są właściwie bez organizacyi, to też zdobyły sobie największe ustępstwa ze strony pań, którym służą. Dwa wolne popołudnia w tygodniu są tam już prawie powszechnością, nie mówiąc już o wolnem popołudniu i wieczorze niedzielnym. W Kanadzie musi służąca mieć całą niedzielę wolną i wczesnem ranem już elegancko wystrojona żegna się z panią domu na cały dzień. W Ameryce syndykaty służby żądają już dwukrotnie w tygodniu 2 do 6 godzin wolnego i dwukrotnie tygodniowo prawa wyjść o 8 wieczorem, a wrócić o północy dopiero. Jeszcze nie koniec i na tem. Świeżo zażądały syndykaty służących, aby im dano popołudnie poniedziałkowe wolne, kiedy to wielkie domy handlowe prowadzą wyprzedaż tanich towarów. Wobec tego rodzina skazana jest dwa dni w tygodniu być bez obsługi: w sobotę popołudniu i wieczór, niedziela cała i poniedziałek do południa.

Amerykanie starają się zaradzić tej biedzie, w jaką ich stosunki społeczne wprowadzają. W Bostonie jest specyalne towarzystwo handlowe, które w umyślnych przyrządach rozwozi codziennie gotową kawę i herbatę gorącą. W przyrządach tych napój zostaje przez 24 godzin ciepły. Inne znów towarzystwo posyła codziennie rano służącego po ubranie i obuwie. Służący je odnosi, a za godzinę przynosi z powrotem oczyszczone i zaprasowane. Innemi słowy organizacya chlebodawców i chlebodawczyń zdoła sobie poradzić, skoro jeno zechce. Gospodynie załatwiają sobie same, co mniejsze, a co większą załatwią wspólną służbą. Mają święty spokój i oszczędzą jeszcze coś na tem.

U nas jeszcze tak daleko nie doszliśmy, ale z roku na rok do stosunków zachodnich się zbliżamy. I musimy też uczyć się od zachodnich tych sposobów, którymi w kłopocie gospodarskim sobie radzą. Szczególnie urzędnictwo mieć musi oczy otwarte na tę stronę życia i samopomocy i samopracy, kształcić i zaprawiać swe potomstwo zwłaszcza niewieście. Córki nasze pomagać muszą matkom w gospodarstwie, obsłużyć się same w niejednem i rodzeństwu pomóc obsługą, niech matka do grubszych jeno robót najmuje pomoc służebną, a grosz oszczędzony niech dla dzieci składa. Tak, zawczasu, ba — już nawet poniekąd poczasie tak nam pracować. Gospodyń i pracownic mamy za mało, a wiele „uczonych“. Rozumni ludzie to czują i wołają, że dach nam się pali nad głową (artykuł prof. Dra Rostafińskiego w „Tygodniku ilustrowanym“), nawet najwyższa magistratura szkolna nasza już widzi, że za dużo doktorek, łacinniczek i akademiczek mamy, więc cieszy się otwarciem szkoły gospodarstwa we Lwowie (mowa wiceprezydenta Dra Dembowskiego 14-go października bież. roku). Rzecz druga, również konieczna — to organizacya chlebodawczyń. Jak sługi w swych organizacyach układają sobie warunki służby, pod którymi obowiązek przyjmują, tak też i panie powinny się zorganizować, by cennik wynagrodzeń ustalić za te same obowiązki.

Organizacyom muszą przeciwstawić organizacye, jeśli ma istnieć równowaga. Gdy z jednej strony organizacya jest, a z drugiej jej braknie, nastaje wyzysk jak dziś w stosunku producenta i konsumenta. W stosunku służbowym dziś strona

służąca staje się wyzyskującą. Pęd do organizowania się służbodawczyń wyjść winien ze sfery średniej, z kół inteligencyi, ekonomicznie myślącej i działającej.

Dr. K.

Żądania urzędników i urzędniczek prywatnych.

Dnia 13-go października bież. roku obradował we Lwowie Zjazd ogólny urzędników i urzędniczek prywatnych. Zebranie zjazdowe odbyło się w sali ratuszowej o godzinie 9-tej rano. Obrady zagaił p. Nacher, poczem do prezydyum wybrani zostali pp. Karol Nacher, Dr. Karol Smoleń, Rupecki, Nussbaumowa, Jurkiewicz, Brauner, Gałęziewicz, Hirschkorn, Hauswald.

Pierwszy referat o ustawach ochronnych dla urzędników wygłosił poseł Dr. Ernest Adam. Referent uzasadnił potrzebę ustaw społecznych, które w imię interesu społecznego mają wprowadzić w stosunek pracy stan i porządek prawny, ochronę sił fizycznych i zdrowia, judykatury sądów przemysłowych, ochrony przez obywatelskich urzędników prywatnych, zwłaszcza gdy sprawują mandat publiczny lub zawodowy. Z postulatów w tym kierunku wysuwają się na pierwszy plan żądania: jednorazowego czasu pracy, zupełnego odpoczynku niedzielnego, płatnego urlopu przymusowego pod rygorem karnym udzielić się mającego, ścisłego ograniczenia godzin poza oznaczonym czasem pracy osobnego wynagrodzenia za takie godziny, zakazu przyjmowania w innych przedsiębiorstwach dla będących w kondycyi urzędników prywatnych, pobierających powyżej minimum płacy, ochrony istniejących przepisów przez wyposażonych egzekutywą inspektorów handlowych, ustanowić się mających, rozszerzenia ważności wszystkich przepisów ochronnych z ustawy przemysłowej także na urzędników i na urzędniczki, przyznania sądom przemysłowym bezwarunkowej kompetencyi we wszystkich sprawach, ochrony życia i zdrowia pracujących w myśl ustawy o pomocnikach handlowych, ochrony pracującego i jego wszystkich praw w czasie wykonywania mandatu zawodowego lub publicznego.

Mówca, którego referat przerywano kilkakrotnie hucznymi oklaskami, zakończył wśród oklasków rezolucyą:

„Wiec urzędników i urzędniczek prywatnych domaga się wydania ustawy ramowej, którąby obejmowała wszystkie dotychczasowem doświadczeniem jako odpowiednie stwierdzone przepisy ochronne do pracujących, w innych ustawach zawarte i zastosowała je do urzędników i urzędniczek prywatnych. Zasadniczem zadaniem wiecu jest ustawowe uznanie pracy jednorazowej".

Następny referent poseł Hudec uzasadniał, że należy się domagać: emerytury obliczalnej od istotnej płacy, zniesienia granic wieku i płacy, podwyższenia renty do 40 prc. istotnej płacy po 10 latach pracy i wzrostu rocznego o 2 prc. istotnej płacy, bezwarunkowego prawa do emerytury z rokiem 65 życia, uregulowania opłat do istotnej płacy wedle oznaczonej ściśle stopy procentowej, jednej instytucyi ubezpieczającej na każdy kraj, a przynajmniej urządzenia instytucyi wedle okręgów zakładów ubezpieczenia od wypadków, zniesienia wszystkich instytucyi zastępczych i zakazu dalszych uwolnień lub umów zastępczych, zniesienia wyjątków dla emerytury i ubocznie zajętych, rent niezdolności już po 5 latach dla wszystkich, których ustawa w zajęciu zastała, od opłat rządowych do emerytur od płac niżej 2.000 koron wynoszących w myśl postanowień zawartych w ustawie o ubezpieczeniu społecznem, dokładnego określenia przepisów co do wyborów, tak, aby zastępstwa obu stron interesowanych były zupełnie zabezpieczone, dokładnego określenia podlegających ubezpieczeniu, aby uniknąć odmiennych orzeczeń władz politycznych, prawa do świadczeń z prawem regresu do pracodawcy, gdy ubezpieczenia zaniedba, równouprawnienia dzieci nieślubnych, przez ojca utrzymywanych i uznanych.

Trzeci referat w sprawie kontraktu służbowego urzędników prywatnych wygłosił Dr. Karol Trawiński, omawiając przepisy ustawy ochronnej, odnośnie do kontraktu służbowego. Zdaniem referenta najodpowiedniejsze byłoby stworzenie ustawy ogólnej ramowej, zawierającej ogólne przepisy natury przymusowej dla wszystkich urzędników prywatnych, a w ramach tej ustawy możnaby wydawać ustawy specyalne, zastosowane do indywidualnych potrzeb poszczególnych grup zawodowych.

Postulaty co do ustawy ochronnej dla kontraktu najmu pracy domagają się między innemi następujących postanowień w tej sprawie; oznaczenia minimum płacy dla początkujących, przepisu, że płaca płatna tylko w gotówce wypłacana być winna z góry w pierwszym dniu miesiąca, wyjąwszy pierwszego roku, w którym może być płacona z dołu w ostatnim dniu miesiąca, przydzielenia tylko tej pracy, jaka charakterowi służbowemu odpowiada, ustalenia wypowiedzenia w warunkach odpowiadających ustawie o pomocnikach handlowych, a przedłużenia terminu wypowiedzenia za każdy rok służby o pół miesiąca, ochrony płacy pracujących na wypadek konkursu, zabezpieczenia bytu urzędników na wypadek stwcrzenia kartelów lub syndykatów, przemiany w akcyjne towarzystwo i t. p., wolnego czasu na wyszukanie posady w terminie wypowiedzenia, zabezpieczenia płacy minimalnej przed kondyktami wedle urzędniczej kategoryi, zniesienia wszelkich granic płac, odbierających urzędnikom jakiekolwiek prawa z ustaw ochronnych idących, utworzenia zastępstwa ustawowego urzędników prywatnych w formie izb urzędniczych, oznaczenia minimum koniecznego wykształcenia zawodowego, formy i treści, jakoteż czasu uzupełniającej nauki dla wszystkich, którzy nie posiadają wyższych nauk, potrzebnych do zawodu, wraz z oznaczeniem maksimum czasu praktyki biurowej na lat dwa, po uzyskaniu świadectwa odbytych przepisanych nauk ogólnych, za czas służby wojskowej do 28 dni, a choroby tak długo, jak długie wypowiedzenie się należy, płaci pracodawca pełną pensyę, bez jakiegokolwiek prawa regresu, zabezpieczenia kaucyi pracujących.

W dyskusyi p. Nussbaumowa domagała się ustawowego zapewnienia kobietom równych płac z mężczyznami przy równych kwalifikacyach i równej wydatności pracy, wprowadzenia instytucyi inspektorek handlowych, ochrony macierzyństwa przez Kasy macierzyńskie.

W głosowaniu przyjęto jednomyślnie obok rezolucyi komitetu, obejmujących szczegółowe postulaty, rezolucyę Dra Adama, w której opuszczono tylko słowo ramowa, dalej rezolucyę p. Nussbaumowej, tudzież rezolucyę w sprawie organizacyi.

Wieczorem odbyło się zebranie towarzyskie w salach Towarzystwa strzeleckiego.

Wiec personalu c. k. Dyrekcyi kolei państwowej w Krakowie.

Z powodu wiarygodnych pogłosek tej treści, że Zarząd c. k kolei państwowej zamierza w krótkim czasie zaprowadzić w dyrekcyach tych kolei dwurazowe i ośmiogodzinne urzędowanie dzienne w miejsce obecnie obowiązującego jednorazowego i sześcio godzinnego urzędowania dziennego, co od dłuższego czasu wywołuje wśród personalu dyrekcyjnego znaczne zaniepokojenie, uważał Zarząd krakowskiego Koła miejscowego za konieczne zwołać ogólny wiec personalu, zajętego w krakowskiej dyrekcyi kolei państwowej, ażeby sprawę tę postawić na porządek dzienny tak władz kolejowych, jakoteż kolejowych związków zawodowych.

Wiec ten odbył się w Krakowie dnia 28-go października bież. roku przy imponującym udziale personalu dyrekcyjnego i miał następujący przebieg.

Referent sprawy — dając wyraz znanemu w tej sprawie nastrojowi ogółu personalu dyrekcyjnego — podniósł, że taka zmiana w obecnem urzędowaniu nie mogłaby wpłynąć korzystnie na tok administracyi austryackich kolei państwowych,

albowiem zarządzenie takie — absorbując dla służby cały dzień od rana do nocy — uniemożliwiłoby uprawianie życia rodzinnego, towarzyskiego, kulturalnego, uniemożliwiłoby następnie branie udziału w życiu społecznem, politycznem i t p., co w dalszem następstwie obniżyłoby inteligencyę urzędników wogóle i zepchnęłoby ich do poziomu wołów roboczych, dalej doznałoby wielu urzędników uszczerbku w swoim bycie materyalnym, albowiem nie mogliby wykonywać popołudniowej pracy pozabiurowej, w końcu zmusiłeby takie urzędowanie bardzo wielu urzędników, mieszkających z powodu drożyzny mieszkań daleko od miejsca urzędowania, do obywania się bez posiłku południowego, przez co rzecz naturalna wywołałoby się wśród rzeszy personalu dyrekcyjnego rozgoryczenie i niezadowolenie, co właśnie obniżyłoby wynik ich pracy zawodowej,

W przewidywaniu takiego wyniku pracy personalu dyrekcyjnego ograniczyły się i ograniczają się ciągle jeszcze w kierunku kapitalistycznym administrowane koleje prywatne do jednorazowego, sześcio godzinnego urzędowania swego personalu dyrekcyjnego. Wobec tego Zarząd kolei państwowych znalazłby się ze swoją inowacyą nietylko w sprzeczności z postępem czasu pod względem wyzyskiwania sił roboczych, ale znalazłby się również w sprzeczności z praktyką kolei i innych instytucyi prywatnych, tudzież władz autonomicznych i państwowych.

Po bardzo ożywionej dyskusyi uchwalono jednogłośnie następującą rezolucyę:

Zważywszy powyższe zasadnicze momenty, zgromadzony na dniu 28-go października 1912 roku protestuje personal c k. Dyrekcyi kolei państwowej w Krakowid stanowczo przeciwko ewentualnemu wprowadzeniu dwurazowego urzędowania, jak również przeciwko podwyższeniu obecnej liczby godzin urzędowania.

Poleca się zatem Zarządowi krakowskiego Koła miejscowego Związku urzędników c. k. kolei państwowej, ażeby w tej sprawie wywołał ogólną publiczną dyskusyę wśród personalu dyrekcyjnego we Lwowie i w Stanisławowie z tem, ażeby C. Z. Związku poczynił na podstawie przesłanych mu rezolucyj personalu dyrekcyjnego w Galicyi odpowiednie kroki u innych austryackich związków kolejowych z jednej strony tudzież w c. k. ministerstwie kolejowym z drugiej strony.

Nocne pociągi, a podróż urzędowa.

Pewien urzędnik w Austryi Górnej miał przedsięwziąć podróż w sprawie urzędowej dnia 10-go czerwca 1909 r. i powrócić 12 go czerwca do domu. Ponieważ musiałby wyjechać o $^1/_2$5 rano, by do celu dojechać tego samego dnia, przeto dla uniknienia niewygód podróżnych wyjechał dzień przedtem i policzył sobie dyety za 9-go czerwca, podobnie przedłużył sobie podróż o 1 dzień i wrócił 13-go czerwca. Żądanych kosztów podróżnych za 9-go i 13-go czerwca odmówiły mu wszystkie instancye, nawet ministeryum robót publicznych z powołaniem się, że ową podróż komisyjną mógł był 10-go zacząć a 12-skończyć. Wskazano na to, że pociągiem o $^1/_2$5 rano mógł wyjechać z domu i już o $^1/_2$8 wieczorem byłby na miejscu komisyi, a 12-go czerwca mógł o $^1/_2$6 rano znowu zacząć podróż powrotną.

Urzędnik powoływał się, że obowiązkiem jego jest używać pociągów dziennych i nie należy odeń wymagać, by tak wcześnie o $^1/_2$5 się w podróż udawał. Odpowiedziano mu, że jako dzienne pociągi rozumieć należy wszystkie pociągi, których użycie nie ogranicza urzędnika w jego spoczynku nocnym, ze względu przeto na porę roku należało wprost spodziewać się rozpoczęcia jazdy o $^1/_2$5 rankiem W odwołaniu się swojem urzędnik podał, że rozumieć „pociąg nocny“ należy tylko w znaczeniu, jakie mu nadaje ruch kolejowy i językowe używanie kolejowe, a zatem pociągi. kursujące od 6-tej rano do 6 wieczorem.

Otóż dopiero trybunał najwyższy uznał to zapatrywanie i tłómaczenie za słuszne i przyznał racyę urzędnikowi. W orzeczeniu swojem trybunał oświadczył, że wyrażenie „pociąg dzienny“ i „pociąg nocny“ rozumieć należy tak. jak je rozumie kolejowość. I gdyby należało je rozumieć inaczej, to powinno być owo inne rozumienie zaznaczone i podane do wiadomości. Wreszcie powołał się trybunał i na okoliczność, że początek dnia liczy się od owego punktu czasowego, w którym się w ogólności rozpoczyna pracowanie, a w powszechnym ruchu roboczym przyjmuje się za tę granicę godzinę szóstą rano. Zaczętą zatem jazdę w celach urzędowych należy odbywać tak długo, o ile cel podróży zostanie osiągnięty bez ograniczenia koniecznego spoczynku nocnego.

Wiadomość tę podały „das Allgemeine Staats-beamten-Blatt i organ związkowy „Beamten-Zeitung“.

Reforma pensyi urzędniczych na Węgrzech.

(Według *Beam. Zeit.* 29).

Rząd węgierski, idąc za głosem urzędnictwa wołającego o poprawę losu rodzinom tych, co siły swe fizyczne i intelektualne oddali państwu i społeczeństwu na usługi, wystąpił z wnioskiem polepszenia doli urzędniczej. Pomyślał o tem później niż jego kolega z Przedlitawii, ale z wnioskiem konkretnym wystąpił rychlej i nadzieja jest uzasadniona, że uczyni słowo swe rzeczywistością rychlej niż w Austryi się znajdzie formułka dla pragmatyki urzędniczej. Projekt rządowy daje już sporo urzędnikom, a interesowani spodziewają się, że jeszcze coś więcej uzyskają.

Tabela *A*) przedstawia porównawczo dodatki kwaterowe węgierskie i austryackie, przy odpowiedniej płacy rocznej urzędników węgierskich i 40-lecie służby:

Ranga	Płaca roczna	Kwaterowe	
		w Węgrzech	w Austryi
służba i podurzędnicy	600	160	180 — 400
	700	200	
	800	200	
	900	240	
	1.000	240	
	1.100	280	
	1 200	280	
	1.300	320	
XI.	1 400	320	240
	1.600	360	
	1 800	400	
	2 000	440	
	2 200	480	
X.	2.000	440	320
	2.200	480	
	2.400	520	
	2 600	560	
	2 800	600	
IX	2.600	440	400
	2 900	480	
	3.200	520	
	3 400	560	
	3 600	600	
VIII.	3 600	720	480
	4 000	760	
	4 400	800	
VII.	4 800	840	560
	5 400	880	
	6 000	960	
VI.	6 400	1 000	640
	7.200	1.120	
	8.000	1.120	
V.	10.000	1.280	800
	12.000	1 440	
IV.	14 000	1.600	1200

Tabela *B*) pokazuje, jak wielką jest pensya wdowia w Węgrzech wedle projektu ustawowego i w Przedlitawii:

Ranga	Gdy policzalna płaca urzęd. synów	Dostaje wdowa	w Austryi
Służba i podurzędnicy	600	360	najmniej 400
	700	360	
	800	480	
	900	480	
	1 000	480	
	1.100	600	
	1.200	600	
XI	1.400	800	800
	1.600	1 000	
	1 800	1 000	
	2 000	1.200	
	2.200	1.200	
X	2.000	1.200	1000
	2 200	1.200	
	2 400	1.200	
	2.600	1.400	
	2 800	1 400	
IX.	2.600	1 400	1200
	2 900	1 400	
	3.200	1.600	
	3.400	1.600	
	3.600	1 600	
VIII.	3 600	1.600	1400
	4 000	1 800	
	4.400	2 000	
VII.	4 800	2.000	1800
	5.400	2 200	
	6.000	2 400	
VI.	6 400	2 600	2400
	7.200	2 800	
	8 000	3 000	
V.	10.000	3.600	3000
	12 000	4 200	
IV.	14.000	4.800	4000

Tabela *C*) porównywa dodatek utrzymaniowy dla bezojcej sieroty przy odpowiedniej płacy rocznej urzędników węg.:

Ranga	Pensya wdowia wedle projektu ustawowego	Dodatek utrzymaniowy na wychowanie sieroty bez ojca	
		w Węgrzech	w Austryi
XI.	800	160	160
	1000	200	
	1000	200	
	1200	240	
	1200	240	
X.	1200	240	200
	1200	240	
	1200	240	
	1400	280	
	1400	280	
IX.	1400	280	240
	1400	280	
	1600	320	
	1600	320	
VIII.	1600	320	280
	1800	360	
	2000	400	
VII	2000	400	360
	2200	440	
	2400	480	
VI.	2600	520	480
	2800	560	
	3000	600	
V.	3600	720	600
	4200	840	
IV.	4800	960	800

Tabela *D*) zestawia pensye wychowawcze dla sierot bezrodziczych, nie mających już ani ojca ani matki:

Ranga	Pensya wdowia wedle projektu	Na wychowanie sierót bez rodziców					
		1		2		3	
		Węgry	Austrya	Węgry	Austrya	Węgry	Austrya
XI.	800	320	400	640	400	720	480
	1000	400		800		900	
	1200	480		960		1080	
X.	1200	480	500	960	500	1080	600
	1400	560		1120		1260	
IX	1400	560	600	1120	600	1260	720
	1600	640		1280		1440	
VIII.	1600	640	700	1280	700	1440	840
	1800	720		1440		1620	
	2000	800		1600		1800	
VII.	2000	800	900	1600	900	1800	1080
	2200	880		1760		1980	
	2400	960		1920		2160	
VI.	2600	1040	1200	2080	1200	2340	1200
	2800	1120		2240		2520	
	3000	1200		2400		2700	
V.	3600	1440	1500	2880	1500	3240	1500
	4200	1680		3360		3780	
IV	4800	1920	2000	3840	2000	4320	2400

Ale jednej broni rząd węgierski z rąk swoich żadną miarą wypuścić nie chce, t. j. tajnej kwalifikacyi. Minister skarbu Franciszek Székely miał oświadczyć, że tajna kwalifikacya jest konieczną dla specyficznego węgierskiego temperamentu.

Czyżby i w Austryi urzędnikom przyznawano także „specyficzny węgierski temperament?

Zniżona przedpłata dla członków „Związku“.

1) **Świat** pismo ilustrowane, poświęcone życiu narodowemu i społecznemu, sztuce i literaturze. Co tydzień około 30 stron tekstu, około 60 ilustracyi.

Bezpłatne wydawnictwa dodatkowe: 1) **Romans i powieść,** 2) **Albumy artystyczno-literackie,** 3) **Turysta polski** miesięcznik ilustrowany poświęcony podróżom i turystyce.

Wszystkie cztery wydawnictwa razem kwartalnie 5 K 10 h Na przesyłkę Albumów 50 h rocznie.

2) **Tygodnik mód i powieści Nasz dom** jest najpełniejszym organem domowego ogniska kobiety polskiej, daje obraz działalności niewieściej na wszystkich polach życia narodowego, społecznego kulturalnego — zawiera najznakomitsze powieści polskie. **Dział mód i strojów kobiecych** obficie ilustrowany według wzorów paryskich. **Dział praktyczny** daje obfite wskazówki ze wszystkich dziedzin opracowane przez specyalistów. Artykuły i informacye odnoszące się do gospodarstwa domowego, ogrodnictwa, przemysłu drobnego. Hygiena kobiety i dziecka, rady dla matek, wychowanie, hygiena piękności i młodości. Porady prawne. Wynalazki i odkrycia. Dział kosmetyczny.

Bezpłatny dodatek miesięczny „Nasz dom“ poświęcony żywotnym sprawom domowego ogniska — opracowany przez grono znakomitych autorów.

Cena kwartalnie 3 K 40 h. — Na prowincyi 3 K 75 h.

3) **Przyjaciel dzieci** tygodnik ilustrowany dla polskiej dziatwy i młodzieży z bezpłatnym dodatkiem dla młodszych dzieci p. t. **„Światek dziecięcy“.** Zamieszcza życiorysy sławnych ludzi, wspomnienia historyczne, opisy krajoznawcze, pogadanki naukowe, dział zajęć domowych i zabaw sportowych. Liczne konkursy z nagrodami. Drukuje obecnie powieść z czasów napoleońskich Wacława Gąsiorowskiego **Dobosz woltyżerów** i powieść fantastyczną kapitana Danritta **„Wojna podmorska“.**

Za opłatą 60 h za tomik otrzymają prenumeratorzy **„Bibliotekę dla młodzieży“** dającą w roku 12 ozdobnie oprawnych tomów powieści, podróży i opowiadań historycznych i przyrodniczych. — Abonament kwartalny 2 K 75 h.

Administracya wszystkich trzech wydawnictw ul. Bonerowska 12.

Numery okazowe i prospekty na żądanie bezpłatnie.

Ruch ekonomiczny.

Ruch kolejarski, nowe czasopimo zawodowo-społeczne, poświęcone sprawom kolejarstwa galicyjskiego i bukowińskiego, założono we Lwowie. Numer pierwszy tego miesięcznika wyszedł 10-go październi ka. „Ruch kolejarski“ ujmuje się za pakierami, dozorcami stacyjnymi i przesuwaczami wozów, aby ich praca była odpowiednio uwarunkowana i wynagrodzona. To jedyny może zawodowy ustęp. Zresztą dość pisemko słabo się zapowiada, skoro sześciostronicowy numer okazowy i pierwszy pisma zawodowego już ma na trzech stronach odcinek literacki i to przekład z rosyjskiego. Redakcya i Administracya we Lwowie, ul. Grodecka 131, przedpłata roczna 4 korony.

Wspólna akcya związków urzędniczych. Dnia 26 go października obradowali w Wiedniu przedstawiciele i wysłannicy wszystkich Związków urzędniczych niemieckich i jednego czeskiego „Klub statnich urzędników“ (klub państwowych urzędników). Uchwalono na przyszłość wspólnie prowadzić akcyę stanową i to wsposób jak najbardziej stanowczy. Postanowiono wydać odezwy do wszystkich i zwołać w połowie listopada wielkie

zgromadzenie urzędnicze pod przewodnictwem profesora wszechnicy dra Wolkana. Referat ma wygłosić oficyał pocztowy Grabscheid.

Czekami wypłatę pensyi nauczycielstwu ludowemu zamocą pocztowej kasy oszczędności zaprowadza w najbliższym czasie Austrya dolna dla swych nauczycieli i nauczycielek. Byłoby to i u nas pożyteczne.

Kurs parasolnictwa. W seminaryum przemysłu domowego *Ligi Pomocy przemysłowej* urządzony zostanie we Lwowie w czasie od 8-go stycznia do 15-go marca 1913 roku kurs parasolnictwa dla kobiet. Na kurs ten, obejmujący naukę montowania, pokrywania i konfekcyonowania parasoli i parasolek, dopuszczonych zostanie 15 nauczycielek szkół ludowych, oraz 8 kandydatek z pośród odpowiednio kwalifikowanych, inteligentnych robotnic, mających zamiar poświęcić się tej gałęzi przemysłu. Uczestniczki kursu otrzymają bezpłatną naukę, narzędzia, przybory i materyał do roboty, natomiast pokryć muszą koszta podróży i pobytu we Lwowie z własnych funduszów.

Własnoręcznie pisane podania wnosić należy do „Ligi Pomocy przemysłowej“, Lwów, ulica Pańska l. 11 — za pośrednictwem najbliższego Towarzystwa (Komitetu) Pomocy przemysłowej, a nauczycielki szkół publicznych winne, oprócz tego, postarać się u władz szkolnych, o urlop i zezwolenie na wzięcie udziału w kursie.

Termin wnoszenia podań upływa z dniem 25-go listopada bież. roku, później wniesione podania bezwarunkowo uwzględnione nie zostaną.

Domy urzędnicze w Trydencie. W październiku b. r. zamieszkali urzędnicy nowe 3 gmachy urzędnicze. Jeden ma 8 mieszkań po 4 lub 5 pokoi z łazienką, izbą służebną i ogródkiem, a najemne ich wynosi po 820 wzgl 1.120 kor. rocznie. W drugiem jest 32 mieszkań po 3 lub 4 pokoje z przynależytościami i najemnem po 560 i 740 koron. Trzeci wreszcie dom zawiera 16 mieszkań dwu i trzypokojowych z kuchnią i ogródkiem. Cena ich najmu jest 270 i 430 kor. rocznie. Udziały po 600 kor. pochodzące od 92 udziałowców Spółki, dostarczyły kapitału 55.200 kor., Kasa oszczędności w Roweredo pożyczyła 40% kosztów budowlanych, resztę 300.000 kor. dopożyczył rząd.

Centrala dla reformy mieszkaniowej w Austryi w obradach swych 21 października stwierdziła, że skutkiem uciśnienia pieniężnego w obecnej dobie klęska finansowa dotyka najbardziej budowle małych mieszkań w Wiedniu, gdzie długi szereg domów zaczętych czeka wykończenia już kilka miesięcy. Centrala obradowała nad wydawnictwem nowożytnych umów i kontraktów prawnych budowlanych.

Legitymacye urzędnicze na kolei południowej. Od 1. stycznia 1913. przyznaje kolej południowa czynnym urzędnikom państwowym i słuźbie dworu obok certyfikatów rocznych także legitymacye z wartością 5-letnią. Ulga zniżkowa polega nie jeno na tem, że bilet będzie tańszy, ale i na tem, że bez względu na rangę służbową może sobie urzędnik wybrać dowolną klasę pociągu (tosamo powinny uczynić koleje państwowe, gdyż zniżki są dziś bezwartościowemi dla urzędników rang od VIII. w górę, gdy jadą z rodziną). W danym razie wolno korzystać i z niższej klasy pociągowej niż ta, na którą opiewa legitymacya, nie tak jak to na kolejach rządowych. Koszta legitymacyi wynoszą dla klasy III. 10 kor., dla II. 20 kor., dla I. 40 kor.; przy rocznych tylko kartach należytość wynosi 4, 8 i 16 koron.

Podania o legitymacye należy wnosić na osobnych drukach, które można osobiście po 4 hal. za sztukę nabyć w Wiedniu, na dworcu kolei połudn., w kasie biletów okręźnych V., a pisemnie i pocztownie pod adresem: Einnahmenkontrolle Wien IV. Wiedener Gürtel 12, za nadesłaniem opłaconej koperty zwrotnej i należytości w znaczkach pocztowych.

Wprawdzie kolej południowa jest dopiero od Wiednia do Adryatyku i kawałkiem przez Węgry i pozornie nas tu w Galicyi mało może obchodzić, a jednak dla tych, co nad morze jadą i korzystają z urlopów dłuższych n. p. profesorowie i nauczyciele, szczególnie dla tych, co uprawiają turystykę, nie jest wiadomość ta bez korzyści, bo mogą się każdej chwili wystarać w razie jazdy na południe o kartę roczną za opłatą 4 względnie 8 kor. i korzystać z ulgi (połowa ceny) w szerszym zakresie geograficznym. A takich i u nas nie jest mało.

Odszkodowanie bezpłatnych praktykantów i auskultantów sądowych za nadzwyczajną pracę w czasie rozpraw, komisyi i t. d., przekraczającą obowiązkową liczbę godzin, ustanowiło Ministerstwo sprawiedliwości w kwocie 4 korony za każdy dzień, a wydatek na ten cel ma być pokryty z pauszalów sądowych. Lepiej i sprawiedliwiej byłoby znieść bezpłatne urzędy, każdemu płacić tyle, aby mógł wyżyć, a nie przyznawać tylko wyjątkowo marnego odszkodowania.

Straż skarbowa a żandarmerya. Wskutek znacznego polepszenia bytu w korpusie straży skarbowej, zgłosiło się do niej o przyjęcie tak wielu podoficerów z trzyletnią służbą wojskową, iż brakło dla nich miejsca, przez co podania kandydatów o przyjęcie do tej gałęzi służby państwowej są setkami zwracane. Natomiast do wielu krajowych komend żandarmeryi nie wpłynęło ani jedno podanie o przyjęcie, przez co mnóstwo posterunków nie jest w pełnej liczbie obsadzonych.

Zaopatrzenie urzędników państwowych w Bośni. Wspólny minister skarbu dr. Biliński, zarządzający Bośnią i Herzogowiną, dotrzymał wobec tamtejszych c. i k. urzędników złożonej obietnicy, iż udzieli im wydatnego dodatku drożyźnianego, bo i w krajach okupowanych drożyzna w ostatnich latach znacznie wzrosła. Urzędnicy IX. rangi otrzymali: bezżenni 150, żonaci bezdzietni lub do 2 dzieci 230, żonaci z 3—5 dzieci 310, żonaci z więcej niż 5 dzieci 350 K. Urzędnicy X. rangi: bezżenni 140, żonaci do 2 dzieci 210, żonaci z 3 – 5 dzieci 280, z więcej niż 5 dzieci 350 K. Urzędnicy XI. rangi: bezżenni 130, żonaci do 2 dzieci 190, żonaci z 3 – 5 dzieci 250, żonaci z więcej niż 5 dzieci 310 K. Prócz tego przyznano rodzinom urzędników państwowych te same zniżki na kolejach żelaznych, jakie otrzymują rodziny oficerów i gażystów wojskowych, t. j. połowę biletu którejkolwiek klasy za legitymacyą, wolną od jakiejkolwiek opłaty stemplowej. Zważywszy, że w krajach okupowanych życie jest bądź co bądź tańsze, niż w innych prowincyach monarchii, urzędnicy innych prowincyi tem bardziej muszą odczuwać swoje upośledzenie.

Nowa kategorya urzędników przy c. k. dyrekcyach policyi. Rząd austryacki zamierza utworzyć w najbliższym czasie przy dyrekcyach policyi nową kategoryę urzędników. Mianowicie część inspektorów ajentów policyi zostanie mianowaną urzędnikami w XI. i X. randze. Nowi urzędnicy, mianowani z najdzielniejszych inspektorów ajentów policyi, będą mieli za zadanie kontrolowanie zajętych dochodzeniami detektywów policyjnych.

Kancelaryjni urzędnicy c k. starostw i wogóle władz bezpieczeństwa publicznego, na zgromadzeniu swego centralnego Stowarzyszenia we Wiedniu, uchwalili zaprotestować drogą telegraficzną w ministerstwie spraw wewnętrznych i ministerstwie finansów przeciw obecnym stosunkom awansowym tych urzędników, mianowicie przeciw temu, iż po kilkunastoletniej służbie wojskowej i uzyskaniu certyfikatu urzędniczego, muszą przez 10 lat pozostawać w randze XI., potem przez 16 lat w X., a przy takim awansie cierpią z rodziną wielką nędzę, nie mówiąc już o poniżeniu w stosunku do innych kategoryi urzędniczych.

Książki nadesłane do Redakcyi.

Wojciech Brzega, **Posiady.** Kraków 1913, Księgarnia Literacka, str. 94. Cena 1·20 kor.

W literaturze tatrzańskiej imię autora już znane obok gwarnych pisarzy podhalskich jak Tetmajer, Orkan i Stopka. Kumowie zakopiańscy skracają sobie czas na posiadach opowiadaniami z ich życia i dziejów Podtatrza między innemi o wdzięczności luptowskiego pana i Jaśka „z pod miedze“ Stolicy. Najweselsze są opowiadania o „Ziemi świętej“ gwarą góralską i o pielgrzymce do Rzymu. I tu i tam wielom się rzeczom pątnik z pod Giewontu naprzypatrywał i nacudował, a co widział i odczuł, sąsiadom ogwarzył. Wesoła i zajmująca lektura. *m.*

Obowiązkiem urzędnika jest należeć do organizacyj i związków urzędniczych tak zawodowych jako też ogólnych, przedewszystkiem do „Związku ekonomicznego“. „Głos urzędniczy“ jest trybuną, z której urzędnictwo przemawia do reszty społeczeństwa i do swojej braci zawodowej.

ZESTAWIENIE

zniżek cen uzyskanych przez Związek Ekonomiczny.

*) Artykuły oznaczone gwiazdką, nabywać można tylko za przedłożeniem książeczki poborowej, przy innych wystarczy okazanie karty legitymacyjnej przy kasie.

Rodzaj towaru	Cena względnie opust	Firma i adres
Mąka i krupki.	3% opustu	**Rutkowski** ul. Szczepańska 11.
Węgle Nr. I. grube lub kostkowe, (w najmniejszej ilości: 50 ctn. cłowych)	72 h. za cetnar cłowy z prawem spłaty w sześciu ratach (bez dostawy) Dostawa i zniesienie (gotówką) od 1/4. do 31 8. — 14 h. od 1/9. do 30/9. — 15 h. od 1/10. do 31/3. — 16 h. za cetnar cłowy przy asfaltowych ulicach o 6 hal. drożej.	**Skład Jaworznicki** ulica Pawia 5. (Asygnaty wydaje kancelarya Związku).
Lekarstwa	15% opustu (z wyjątkiem specyfików, opatrunków i wód mineralnych).	Apteka pod **„Złotym słoniem“** A. Bartmański i Ska Grodzka 22. **Mikołaj Proń** Apt. pod „Złotą głową“ Rynek główny 13. **Apteka pod „Aniołem“** H. Bankego Półwsie Zwierzyniec 4. **Apteka pod „Lwem“** Lesikowskiego (E. Schneider) Długa 4. Apteka w Dębnikach **Czesława Zubrzyckiego**
Bielizna m. i d.	10% opustu	**F. Bałabuszyński** ul. Szewska 10.
Handle farb, lakierów i perfumeryi	10 opustu od wszelkich towarów będących na składzie, wyjąwszy: spirytusu, kaloszy, kalodontu, mydła do prania i świec	**Sporn i Ska,** ulica Floryańska L. 14 (Hotel pod „Różą“).
Bielizna męska, krawaty, płaszcze, okrycia, pledy, koce kapelusze (z wyjątkiem Plessa) **czapki**	10% opustu	**B. Wierzejski** Rynek główny, róg ul. Floryańskiej.
Przybory do podróży kalosze, rękawiczki, obuwie, kołnierze (przy 1/2 tuzinie)	5% opustu	

Rodzaj towaru	Cena względnie opust	Firma i adres
Żelazne towary wyprawy kuchenne	5 — 10% opustu	**W. Halski** Sukiennice 21, 22 Szewska 23.
Szkło i porcelana zwykłe: zbytkowne: Szkło i porcelana: luksusy:	10% opustu 15% opustu 12% opustu 17% opustu oprócz cen wystawowych i wywołanych reklamami	**W. Tomaszewski** Rynek 16. **Stabrawa i Turek** Karmelicka 8.
Towary korzenne i kolonialne, delikatesy	5% opustu.	**W. Olszowski** Mały Rynek
Optyk szkła, instrumenty optyczne i t. p.	10% opustu	mechanik i optyk **K. Zieliński** Rynek, Linia A-B.
Artykuły pisemne i galanteryjne	10% opustu	**Z. Ziembicki** plac Maryacki 2.
Wyroby galanteryjne introligatorskie, oprawy obrazów, skład ram	10% od cen zwykłych	**Wojciech Gigoń** Bracka 13.
Pathéfony	10% opustu	**Grudziński & Berger** Szewska 10.
Handel win	dla członków znaczny opust	**A. Gralewski i Sp.** ul. Bracka 11.

BANK GALICYJSKI
DLA HANDLU i PRZEMYSŁU
w Krakowie, Rynek gł. 25 (dom własny)

Nr. Telefonu 427.

wydaje 4% **Książeczki wkładkowe** za dziennem oprocentowaniem. — Kwoty do K **5000**, dziennie wypłaca Bank **bez wypowiedzenia**, zaś kwoty ponad K 5000, wypłaca Bank również bez wypowiedzenia za poprzedniem porozumieniem się z Dyrekcyą.

Podatek rentowy opłaca Bank z własnych funduszów.

Oddział depozytowy przyjmuje wszelkie depozyta do przechowania i zarządu, oraz wynajmuje

Schowki (Safe deposits)

w specyalnie na ten cel zbudowanym, stalą opancerzonym skarbcu do dyskretnego przechowywania depozytów pod własnym kluczem.

Należytość roczna za najem schowka zależy od jego wielkości i wynosi rocznie **K 30·–, K 50·—, K 75·—.**

Kantor wymiany kupuje i sprzedaje wszelkie papiery państwowe, listy zastawne, obligacye, losy i akcye oraz banknoty zagraniczne.

Jako korzystną lokacyę kapitału poleca Bank swoje **4½% Listy zastawne** — wolne od podatku.

Kasa Banku otwarta codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 9—1 w południe i od 3—4½ po południu.

FABRYKI WYROBOW WEŁNIANYCH W KĘTACH

FIRMY

F. & E. ZAJĄCZEK i LANKOSZ

polecają na obecny sezon

Sukna, Sieraczki, najmodniejsze Kamgarny i Korty.

SKŁADY: w Krakowie, Rynek gł., Linia A-B 47. Tel. 1570.
we Lwowie, ulica Jagiellońska 20. Tel. 202

dla sprzedaży hurtownej i drobiazgowej.

Koce, Derki, Filce dywanowe, Flanele wstąpione, Wełnę do watow. i Podszewki.

BANK CHRZEŚCIJAŃSKI
ulica Franciszkańska L. 1

(naprzeciw kościoła OO. Franciszkanów)

przyjmuje wkładki oszczędności na 5%.

Udziela pożyczek pod przystępnymi warunkami.

Zażądać warunków krajowej instytucyi i porównać je pod względem dogodności z warunkami instytucyi obcych!

POŻYCZEK

na zastaw pensyi i podkład polic życiowych udziela urzędnikom i oficerom od kapitana wyżej :: ::

Spółka kredytowa

członków Tow. wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, ul. Basztowa L. 9.

Druki z bliższemi wyjaśnieniami otrzymać można wprost lub we wszystkich zastępstwach Krakowskiego Tow. wzajemnych ubezpieczeń.

W. HALSKI, Handel żelazny
Kraków — Sukiennice

poleca

KOMPLETNE WYPRAWY KUCHENNE

:: LODOWNIE POKOJOWE ::

APARATY WECKA do konserwowania jarzyn i owoców

Mangle, Wyżymaczki, Maszyny do prania, — Meble żelazne.

Dla członków „Związku ekonomicznego Urzędników, Profesorów i Nauczycieli" daję opust zależny od artykułów od 5 do 10%

Pierwsza koncesyonowana przez c. k. Namiestnictwo

SZKOŁA

rachunkowości państwowej i buchalteryi kupieckiej

w Krakowie, przy ul. Szujskiego L. 7, parter.

Wykłady teoretyczne jak niemniej praktyczne ćwiczenia w księgowaniu prowadzone są oddzielnie dla Pań — oddzielnie dla Panów, według zatwierdzonego programu nauki z uwzględnieniem najnowszych wymagań Komisyi egzaminacyjnej.

Dla kandydatów wzgl. kandydatek, mających zamiar przygotować się w krótszym czasie do egzaminów państwowych, składanych w c. k. Namiestnictwie, względnie w Akademii handlowej, otwarto specyalne oddziały o stopniowej nauce, na które można się zapisywać każdego czasu.

Tamże można korzystać z nauki pisania na maszynach, stenografii i języka niemieckiego.

Zgłoszenia przyjmuje codziennie od 3 – 7 po południu kierownik szkoły

Józef Tobiczyk ul. Szujskiego L. 7.

Nowo otwarty najtańszy skład porcelany, szkła i lamp :: firmy

Stabrawa i Turek
w Krakowie, ul. Karmelicka L. 8

ma na składzie serwisy i szkło stołowe, garnitury na umywalnie, duży wybór luksusów, wazonów i t. p., srebro Christoffa i alpaka.

Herbaty na składzie niezrównanej dobroci.

Potłuczone przedmioty porcelanowe, szklane i terrakotowe, skleja specyalnym sposobem, naprawia palniki wszelkich systemów. Na zabawy i wesela wypożycza porcelanę i szkło.

Dla członków Związku 12–17 procent opustu.